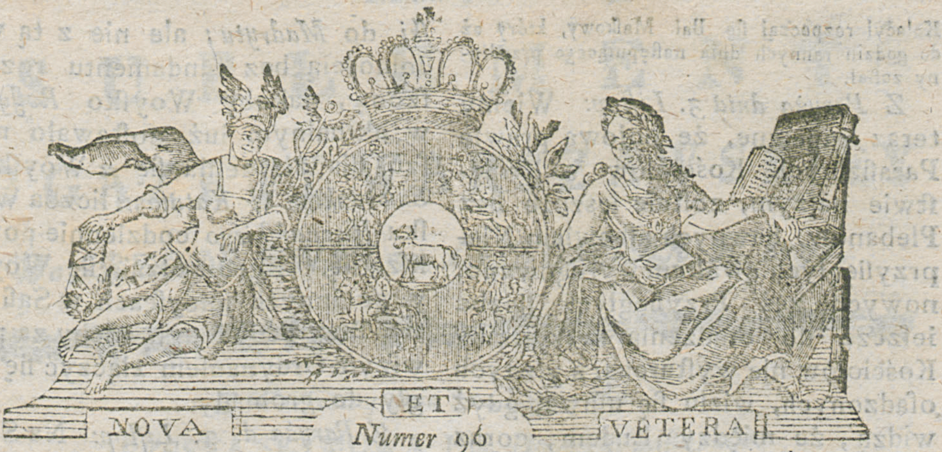

Numer 96

GAZETA WARSZAWSKA

We SRZODĘ DNIA 30. LISTOPADA ROKU 1791.

Z Warszawy d. 30. Listopadâ.

SESSYA SEYMOWA DI.

Dnia 25. Listopada.

Po przybyciu JKMci do Izby Seymowey, JP. Marszałek Konfed: Koron: Imieniem Stanu Rycerskiego, JP. *Mniszech* Marszałek W. Kor: Imieniem Senatu, a Xże Jmć Marszałek Konf: *Lit:* Imieniem Obywatelów *Litewskieh*, złożyli nayżyczliwsze powinszowania szczęśliwego obchodu dnia pamiątki Koronacyi N. Pana; poczym wszyscy JJ. PP. *Seymuiący* przystąpili do ucałowania ręki tegoż N. Pana. Król Jmć w Głosie swoim oświadczywszy wdzięcznosć *Stanom Seymuiącym*, zachęcał wszystkich do wspólney z sobą pracy w zgodzie y iedności, dla uszczęśliwienia spólney wszystkich Oyczyzny.

Podany potym został Proiekt *Generalnego Rozgraniczenia* Dóbr wszystkich w W. X. *Litewskim* na *Prowincyonalney Sessyi* ugodzony; który przeczytany, dla zachodzącey Oppozycyi na niego od niektórych JJ. PP. Posłów Koronnych, wzięty został do Deliberacyi.

Sessyą Solwowano na Poniedziałek następuiący na godziuę 10. to iest na dzień 28. Listopapa.

Z Okoliczności nastąpionego na dniu 20. zeszłego Miesiąca przez solenną ustawę Narodową złączenia Skarbu *Litewskiego* z Skarbem Koronnym, y ściśleyszego ieszcze przez to dwóch Narodów z sobą ziednoczenia; Obywatele Wielkiego Xięstwa *Litew:* na okazanie ukontentowania swoiego z tey pomyślney dla Narodu Ustawy, na dniu 26. teraźnieyszego Miesąca, wspaniały y okazały Bal dali w Pałacu tuteyszym Xiążąt *Radziwiłłów*, na którym Tysiąc kilkaset Osób z różnego Stanu zaproszonych znaydowało się. Król Jmć, Obchód ten powszechnego ukontentowania, swoią też przytomnością zaszczycić raczył. Obszerna Sala Pałacu w sposobie wyborney Architektury przybrana, stosownemi do okoliczności Malowaniami y napisami ozdobiona, rzęsistym ogniem oświecona, miły patrzącym sprawiła widok; a umieszczone w niey dawnych Sławnych *Polaków* Busta, przypominaiąc Poprzedników cnotę y *Męstwo*, do podobnego naśladowania przytomnych zagrzewały serca. Po

Kolacyi rozpoczął się Bal Maskowy, który aż do godzin rannych dnia następuiącego przedłużony został.

Z Paryża dnia 3. Listop: Wiemy teraz zapewne, że połowa prawie Parafialnych Kościołów w Królestwie naszym, zostaie ieszcze bez Plebanów; dawnych albowiem Nieprzysięgłych gwałtem wyrugowano, nowych zaś Przysięgłych liczba ieszcze do osadzenia wszystkich Kościołów nie wystarcza; a y z tych osadzonych, wielu się usuwa, gdyż widzą, że między Ludem, coraz barziey powiększa się nieukontentowanie z nowey *Konstytucyi*, a mianowicie z owey *Syzmatycko-Cywilney Przysięgi*, y przeto oboiey płci Parafianie tęsknią do dawnych swych Pasterzów, a nowych teraźnieyszych w wielkiey pospolicie maią nienawiści.

Nowe *Zgromadzenie Narodowe* widzi oczywiście, iż *Przysięga Cywilna*, naywiększego zamieszania stała się przyczyną, gdyż *Religią* y Sumnienie Obywatelów wmieszała y naraziła. Część iedna tegoż *Zgromadze:* chce iuż uchylić pomienioną *Cywilną Przysięgę*, nazywaiąc ią Prawem tylko Reguluiącym; lecz druga część *Zgromadzenia* obstaie za utrzymaniem tey Przysięgi; do czego pomagaią naybarziey nowi Biskupi y Plebani Przysięgli, gdyż za uchyleniem *Cywilney Przysięgi*, dawni Nieprzysięgli Biskupi y Plebani powróciliby do swych Urzędów, a ci nowi ustąpićby musieli.

Z Pampelony d. 22, Paździ: Przez *Barcellonę* przeiechał Kuryer *Rossyiski* do *Madrytu*; ale nie z tą wiadomością bez fundamentu rozgłoszoną, iakoby Woysko *Rossyiskie* w aktualnym iuż zostawało marszu dla złączenia się z Woyskiem *Szwedzkim*. W *Katalonii* liczba Woyska *Hiszpańskiego* codziennie powiększa się. Zgromadzaią się Woyska y po innych mieyscach w Sąsiedztwie tey Prowincyi, ażeby za pierwszym Ordynansem złączyć się mogły do gromady.

Z Paryża d. 7. Listop: Na Sessyi *Narodowego Zgrom:* dnia 4. Listopada, doniosł Minister Morski o Sentymentach *Deya Algierskiego* powziętych o *Francuzach* teraźnieyszych, z iakiemi sentymentami wydał się ów *Dey* przed Kanclerzem *Konsulatu Francuskiego:* „ Ze *Francuzi* teraz, nie są tacy, iakiemi „ byli dawniey; że nie można iuż „ więcey im zawierzyć, że Poprzednika swego przez dwa lata zawodzili &c. że *Hiszpani* daleko „ lepiey się zachowali, y że Konsula *Francuskiego* w kaydany każe okuć, ieżeli *Deyowi* w 40. „ dniach niebędą przystawieni *Algierscy* Niewolnicy ci, którzy „ przez *Genueńczykow* byli zabrani, „ y ci, którzy we *Francyi* nayduią się. „ Przydał także Minister, że Król z przezorności kazał w *Toulon* uzbraiać 9. Statków. Sprawę tę do *Deputacyi Dyplomatyczney* odesłano.

Na Sessyi dnia 5, czytano List Gubernatora *Jamaiki* do *Angielskie-*

Numer 96.

SUPLEMENT DO GAZETY WARSZAWSKIEY

We SRZODĘ DNIA 30. LISTOPADA R. 1791.

Z Warszawy dnia 30. *Listopada.*

SESSYA SEYMOWA DII. *Dnia* 28. *Listopada.*

JP. Marszałek Seymowy w Zagaieniu swoim wyraził, iż *Deputacya Konstytucyina*, mimo nayusilnieyszych swoich starań, niewydołała ieszcze wszystkich żądanych popraw umieścić w Proiekcie o *Królewszczyznach*, a zatym doprafszałsię, aby na teraźnieyszey Sessyi Proiekt *Generalnego Rozgraniczenia* był zadecydowany.

Niektórzy z JJ. PP. *Seymuiących* oświadczyli, że w Proiekcie *Rozgraniczenia* są niektòre okoliczności, potrzebuiące odmiany lub poprawy; a zatym doprafszali się, aby ieszcze ten Proiekt na *Prowincyonalney Sessyi* mógł być roztrząśniony y poprawiony; na co też zaszła zgoda.

Uczynione potym zostało Wniesienie, ażeby gdy iuż *Księgi Ziemiańskie* są zakończone, *Kommissye Skarbowe* też Księgi do Mieysc tych przesłały, do ktorych podług Prawa przesłać należy; y na to Wniesienie iednomyślna zaszła zgoda.

Sessyą Solwowano na dzień następuiący, na godzinę 10.

Jeymość Pani *Ogińska* Hetmanowa W. W. X. *Litew:* w przeszły Poniedziałek do tuteyszey przybyła Stolicy.

Z Paryża d. 7. *Listop:* Koloniści z *St: Domingo*, na Zgromadzeniu swoim w *Paryżu* w Pałacu *de Massiac* odprawionym, ułożyli y rozdali tu publicznie Pismo następuiące: *Denuncyacya Sekty pod imieniem Przyiaciol Ludzi Czarnych, przez Mieszkańcow Francuskich Koloniow uczyniona.*

,, Mieszkańcy Koloniów milczeli do tego czasu o tym nieszczęściu, którym Sekta zowiąca się *Przyiaciele Ludzi Czarnych*, dawno im groziła, y dopiero teraz, gdy ta Sekta uzupełniła iuż knowane swe przestępstwo, podnosząc oni głos, donoszą Prawu tych Nieprzyiaciół, którzy spiknęli się przeciwko *Francyi*, przeciwko Koloniom, y przeciwko Ludzkiemu Rodzaiowi. Nie, *Mości Panowie!* nie owym Ludziom, nie Niewolnikom przypisać trzeba to nieszczęście, pod którym wszystkie części Państwa *Francuskiego* ięczą; właściwemi Sprawcami iego, są obłudni owi pretendowani *Filantropowie* (Przyiaciele Ludzi) którzy pod pozorem swey miłości ku Ludziom, Porządki wszystkie w Cywilnym Rządzie wywracaią. Ośmielamy się tu publicznie wytknąć ich po imieniu (gdyż ośmielenie się to, dla ratowania Oyczyzny teraz tak potrzebne, zupełnie, iak się zdaie, *Francuzow* odstąpiło.) Wielu z nich zasiadało na *Konstytucyinym Zgromadzeniu Narodowym.* Panowie *la Fayette*, *de la Rochefoucault*, *l'Abbé Gregoire*, Panowie *de Condorcet*, *Brissot*, *Garran de Coulon*, należą do tey Kabały. Ci to Nieprzyiaciele wiarołomni usprawiedliwić się z tych zarzutów nie zdołaią. Zdarzona okoliczność, dostatecznie obwinia ich

Układy y Intrygi. Przy publiczney nędzy niebędziemy utyſkiwali, na prywatną ſtratę naſzą; cała *Francya* czuie ią, y boleie nad nią: zemſta zaś, którey ſzukamy, ieſt nie inna, tylko Płacz y narzekanie Ludzkości. Oh *Mości Panowie!* nadſtawcie przecież ucha na nie, albo kruſzcie te więzy, które nieznośnemi ſtałyby ſię dla nas, gdybyście do mądrych Uſtaw waſzych Poprzedników ku dobru Koloniów, nie mieli przydać Protekcyi dzielney przeciwko intrygom Sekty, którą WPanom donoſiemy. „—Podpisano: *Koloniści zgromadzeni w Pałacu de Maſſiac.*),

W Sobotę *Weſt-Jndyiſcy* Koloniści byli znowu w Pałacu *de Maſſiac* zgromadzeni. Pan *Bailly* kazał im powiedzieć, ażeby ſię rozeſzli, gdyż Publiczność lęka ſię iakowego zamieſzania z przyczyny ich zgromadzeń; (oprócz tego dodaią ieſzcze, iż nie chętnie poglądano tu na niektóre kroki przez tychże Koloniſtów u Władzy Wykonawczey (u Króla) uczynione.) Koloniści odpowiedzieli Poſłańcowi Pana *Bailly*, że zgromadzenia ich nie ſą przeciwne Prawu, y że ie będą kontynuować; wreſzcie pozwolili Poſłańcowi zatrzymać ſię na ich zgromadzeniu, ażeby ſam był świadkiem, co ſię dzieie na nim. Zatrzymał ſię on, y tłumaczono tylko Liſty z *Anglii* odebrane.

Pan *Bailly*, który wkrótce teraz złoży Urząd Prezydenta, nominowany zoſtał na Adminiſtratora Departamentu *Paryſkiego*. W Piątek y Sobotę Municypalność kazała Gwardyi Narodowey ſprzątnąć kramyki ścieśniaiące przeyście do Moſtow, Rynków &c. Ale Lud po wielu mieyſcach opierał ſię Gwardyi Narodowey obrażliwemi ſłowami wołaiąc; krótko mówiąc, Gwardye z niczym muſiały odeyść, a kramyki ocalały.

Od Granic Roſſyiſkich d. 9. Liſtop: Z *Peterzburgá* donoszą co naſtępuie: Wiadomość o śmierci Xiążęcia *Potemkina*, ſprawiła tu wrażenie iak naywiękſze. Snadnie wyſtawić ſobie można, iak bolesno Jmperatorowa Jeymć dotkniętą zoſtała ſtratą tego zwyciężaiącego zawſze Bohatyra, w którym od tylu lat naywiększe (a to nigdy niezawodne) miała zaufanie. Wszakże Wspaniała ta Monarchini, y tę wiadomość ſmutną, przyięła z zwykłą ſwą ſtałością, y z ſtoſowaniem ſię do Woli *Boſkiey Opatrzności*. Zaledwo dała ſię nakłonić Lekarzom do upuſzczenia nieco krwi, w celu odwrócenia szkodliwych ſkutkow z smutnego przerażenia naſtąpić mogących. Po krwi upuſzczeniu, obróciła zaraz myśl do Jntereſu ſwoiego Państwa. Na tę smutną nowinę, przybyła cała *Rada Tayna* do ſwey Monarchini; ale Jmperatorowa Jeymość kazała tey *Radzie* oznaymić, iż może ſię roziechać, a ona ſama w doſkonałym zdrowiu teraz nawet zoſtaiąca, rozważy ſama, iakie maią być kroki w tym razie przedſięwzięte. Zaraz więc w Gabinecie ſwym zamknęła ſię, y tam piſała przez piętnaście godzin ciągiem; nie zabieraiąc nawet ſobie czaſu do przemienienia Galowych Sukien, w które wieczorem (niespodziewa-

iąc ſię tak ſmutney nowiny) na ułożony Bal w Palacu przyodziała ſię.

Wyſłano potym Kuryera do Generała *de Kochowſki*, z rozkazem obięcia Kommendy nad Armią. Konsyliarz Tayny *de Bezborodko* Negocyacye Pokoiu w *Jaſſach* kontynuować będzie.

Ciało zmarłego Xiążęcia *Potemkina*, pogrzebione będzie w *Cherſonie*, gdzie dla pamiątki iego, wſpaniałe *Mauzoleum* ma być wyſtawione.

Z Moguncyi d. 10. Liſtop: Zawczora Poseł *Roſſyiſki* Hrabia *Romanzow* tu przyiechał, y dziś wyiechał ztąd do *Koblenz*. JX. *Maury* y około 1,000. innych *Francnſkich* Emigrantów nayduie ſię u nas.

Wypis z Liſtu z Sztokolmu d. 8. Liſtop: Odpowiedź, którą dano *Francuſkiemu Chargé d' Affaires* Panu *Gouſin*, gdy on naszemu Sekretarzowi Stanu *de Frank* przyſłał Króla *Francuſkiego* przyięcie *Konſtytucyi*, zapieczętowane pod Kopertą z napisem: *Miſſion de France en Suede* (Poselſtwo *Francuſkie* do *Szwecyi*) w naſtępuiących wyrazach była ułożona: „ Sekretarz Stanu *de Frank* dziś odebrał z ſtrony *Francuſkiego Chargé d'Affaires*, Kawalera *de Gouiſſin*, Pakiet z Napisem: *Miſſion de France en Suede*. Ale gdy przez wzgląd na Stan Niewoli *Francuſkiego* Króla, ani w *Szwecyi*, ani w *Roſſyi*, *Francuskie Poſelſtwo* uznane nie ieſt; zaczym Sekretarz Stanu na mocy wyraźnego rozkazu Króla Pana ſwego, ma honor odeſłać Kawalerowi *de Gouſſin* Pakiet ów nie naruszony, y oraz mu oznaymić, iż wſzelka Korreſpondencya dalſza nad tym obiektem *abſolutè* ieſt nadaremna. W *Drotningholm* d. 8. Październ: R. 1791. „

Generał Baron *de Palen*, pożegnawſzy Dwór nasz, wyiechał do *Finlandyi*.

Z Frankfurtu d. 8. Liſtop: Głoſzą, że *Francuſki* Generał *Eſterhazy* do *Peterzburga* posłany zoſtał, iako Pełnomocny Miniſter Braci Króla *Francuſkiego*. Emigracya *Francuſkich* Officerów Morſkich nie uſtaie, tak dalece, że iuż nie wielu Kapitanów od Liniowych Okrętow we *Francyi* nayduie ſię.

Wypis z Liſtu z Sztokolmu d. 8. Liſtop: Król Barona *d'Oxenſtiern* dawniey ſwego Miniſtra w *Ratyzbonie*, który w tymże Charakterze miał iechać do *Lizbony*, nominował na Miniſtra ſwego przy Xiążętach *Francuſkich* w *Koblenz*, dokąd w drogę iuż ſię puścił.

Przy dziſieyſzey Gazecie rozdaie ſię *Addytament*, zawieraiący Kontynuacyą Nowey *Konſtytucyi* pod Tytułem: *Kommiſsya Skarbowa Rzpltey Oboyga Narodów*.

Doniesienia z Warszawy dnia 30. Listopada Roku 1791.

W Drukarni JJ. XX. *Scholarum Piarum* wyszedł Kalendarzyk Polityczny na Rok przyszły 1792. Tamże znayduie się Kalendarzyk mały z zagadkami.

Pan *Gay* młodszy, Księgarz w Kamienicy JP. *Berneaux* Bankiera, naprzeciwko *Marywilu* na pierwszym piętrze mieszkaiący, donosi, iż powrócił z *Paryża*, gdzie kosztu y pracy nie żałował: wynaleść piękny, gustowny y wyborny Assortiment tak w Książkach, Instrumentach Fizycznych, Optycz: Matematycz: y Muzycz: iako też różne assortimenta, zawieraiące w sobie generalnie wszystko co się tycze Kantorów, Rysunków, Muzyki, różnych Rzemiosł, Kunsztów &c. Uprasza JJ. PP. Amatorów Skład iego przytomnością ich zaszczycić, iako y ten, który on będzie miał podczas Kontraktów w *Dubnie* naprzeciwko Fary w takich samych Towarach.

Nadeszły świeżo w tych dniach wędzone Łososie, y Hamburskie Piklingi, iako też y Certy, którego towaru można dostać za pomierną cenę w Domu Gościnnym *Niemieckim* na *Długiey* Ulicy.

Przybył do *Krakowa* Lekarz od bolenia oczu Pan Mateusz *Lassel* z *Siedmigrodzkiego* Miasta *Kronstad*, ktory w nayslawnieyszych *Niemieckich* Akademiach y w różnych Kraiach przez swoią sztukę wsławił się, umie bowiem ciemne bielmo naylekszym Metodycznym sposobem y staranności wygubić, iako też y inne bole oczu przez naylepsze śrzodki użyć y od ślepoty uwolnić. Stoi na Ulicy S. Jozefa.

Urodzony Paweł *Lipiński* ma się zgłosić przez Pocztę do *Lwowa* lub *Tarnowa* do Braci swoich, którzy przy Sądach Szlacheckich tamże Agentuią; gdyż Ociec JP. Jozef *Lipiński* w Cyrkule *Sanockim* w *Galicyi* zmarł dnia 11. Kwietnia Roku bieżącego; zaczym iak w Roku iednym y Niedziel sześciu tenże JP. Paweł *Lipiński* nie da o sobie żadney wiadomości, za zmarłego miany będzie, y sam sobie winę przypisze, kiedy tak bracia, iako też Matka z Domu *Przetocka* JP. Katarzyna *Lipińska* pozostała Wdowa ś.p. JP. Jozefa *Lipińskiego*, wyexcypuie w swoim Testamencie uczynić maiącym, ile od lat kilku pewności o tymże Pawle *Lipińskim* niemaią.

Sygnet Męski Kameryzowany, który miał być znaleziony podczas ostatniey Rewii w Koszarach *Kazimierzówskich* (iak przeszła Gazeta doniosła) przysłany został przez Posłańca JP. *Czapskiego* Podkomorzego *Chełmińskiego* do Juryzdykcyi Marszałkow: na dniu 26. Listopada; ten Sygnet znayduie się teraz w Depozytoryum, Właściciel zatym onego ma się zgłosić do JP. *Kosteckiego* Porucznika Chorągwi Policyiney; a za okazaniem dowodów, Właścicielowi Sygnet wspomniony oddany mu będzie.

Dziennika Handlowego Część XI. na 15. Października y Część XII. na 1. Listopada wyszły z druku, zaymuią w sobie oprócz zwyczaynych Ekonomicznych y Handlowych wiadomości, y Uniwersały Policyine dotąd wyszłe, y na potym co tylko wyidzie z Policyi wszystko w tym Dzienniku znaydować się będzie.— Przewodnik Warszawski, o Stancyach Senatorów, Posłów, y Plenipotentów Mieyskich wyszedł nowo teraz z druku. Obu tych Pism Expedycya na Krako. Przedm: 366.

Donosi Pan Konrad *Gast*, iż przybył do Warszawy z *Bamberga* w tych dniach z drzewami Rodzaynemi z naylepszych gatunków, iako to: Jabłka, gruszki: śliwy, brzoskwinie, morele, tudzież różne Nasiona Warzywowe, y Kwiatowe; Życzący sobie nabyć, adresować się maią na Leszno pod Nrem 670 gdzie sam mieszka.

P. *Alicy* przyiechawszy z *Paryża* na ułożenie Handlu w tym Mieście donosi, iż ma Skład wielki nowych Książek, Globów, Mappów, Lampów z blachy nowey struktury mechaniczney, piękne meble w ostatnim guście, Instrumenta Fizyczne, Matematyczne, Optyczne, y Muzyczne, różne stroie Damskie y męskie, haftowane, malowane y drukowane, na muślinie, linonie, dymie, kitayce, y na atłasie, rękawiczki y pasy w różnych gatunkach z cyframi medalionami &c. Puillaresy Angielskie y Francuskie, Bombonierki, Tabakierki, Kompasy słoneczne, toiletki, perspektywki różney wielkości. Sklep iego iest w Kamienicy JP. *Chevalier* przy Krakow: Br mie Nro 533.

Wiersz Łaciński y Polski na Rocznicę Koronacyi Krolew: napisany, nayduie się u P. Kocha Exemp: gr: 10.

go Miniſtra Morſkiego piſany, y *Francuſkiemu* Miniſtrowi Zagranicznego Departamentu kommunikowany, w ktòrym Liście donoſi Gubernatòr o zbuntowaniu ſię *Negrow* na Wyſpie *St: Domingo*, tudzież o Poſiłkach przez ſiebie tam na uśmierzenie Buntu poſłanych. Uchwalono, ażeby w Protokule wzmianka była uczyniona o wſpaniałomyślnym Poſtępowaniu *Anglikow* na *Jamaice*; tudzież, ażeby Kopia Gubernatorowi *Jamaiki* poſłana była.

Na Seſſyi dnia 6. zwiaſtowano, że *Woyna Domowa* w *Departamencie de Mayenne* y *Loire* wybuchneła. Zebrało ſię na 4,000. Fanatykòw (pod tym nazwiſkiem na Seſſyi ich meldowano, y iakoby byli od *Kaplanow Nieprzyſięgłych* podułzczeni) Flintami y Pikami uzbroionych, *Nowych Adminiſtratorow* y *Przyſięgłych Xięży* zabiiaią. Już oni ſtarliſię kilka razy mężnie z *Narodowemi Gwardyami*. Adminiſtratorowie Nowi, extraordynaryinego Kuryera z tą wiadomością przyſłali do *Paryża*, proſząc o iak nayrychleyſzą pomoc. Dowiedziano ſię przy tey okazyi, że po wielu innych ieſzcze Departamentach podobne rozruchy panuią, y P. *Jſnard* twierdził, że ta to ieſt Planta przez wnętrznych y zewnętrznych Nieprzyiacioł *Francyi* ułożona, dla uſkutecznienia w Kraiu *Kontra-Rewolucyi. Narodowe Zgromadzenie* dekretowało, ażeby Deputowani wſzyſcy, maiący iakową wiadomość o rozruchach wznieconych przez *Nieprzyſięgłych Xięży*, albo z okoliczności tychże Xięży, donieśli ią Deputacyi Legislacyiney, a ta przyniesie Raport y ułoży Proiekt do Decyzyi *Zgromadzenia*. Uśmierzenie zaś rozruchòw w Departamencie *de Mayenne* y *Loire*, do Władzy Wykonawczey odeſłano.

Na iedney z naypoźnieyszych Seſſyi *Klubu Jakobinow*, odezwał ſię Pan *Du Bois de Creancy*, Deputowany na przeſzłym *Konſtytucyinym Zgromadzeniu Narodowym*, że *Francya* niczego obawiać ſię nie ma od Mocarſtw Zagranicznych; że nie tak łatwo można napaſtować taki Naròd, iakim ieſt dziś *Francuſki*. *Wreſzcie* (przydał on) *deklaruię, żegdyby Krol Szwedzki iako nowy Porſenna, miał ſię brać do oręża przeciwko Francyi dla zwalczenia Wolności; tedy ia, iako nowy Scævola wſzedłbym ſam do Obozu iego, y wydarłbym mu życie.* Pan *Milin*, Deputowany przy teraźnieyſzym *Zgromadzeniu Narodowym*, w głos także zawołał: *Przyſięgam, że po udawaniu Oſoby Solonòw y Minoſow, z Panem Du Bois de Creancy przyimuię na ſiebie udawanie Oſoby Scævoli, gdyby tego potrzeba była.* Owoż iuż mamy dwòch naſzych *Straſznych Bohatyrow*, ktòrzy dway tylko ſami, oſiaruią ſię uderzyć na Woyſko Krola *Szwedzkiego*, przez cały iego Oboz zbroyną ręką przebić ſię, aż do ſamego Krola *Szwedzkiego* Kwatery wolnie y beśpiecznie dotrzeć, y

tamże tegoż Króla zabić. Niechby wprzód uczynili męstwa swego y dzielności malutką probę, udaiąc się naprzód do owych wyżey wspomnionych Czterech Tysięcy Kraiowych *Fanatykow*, chcąc życia pozbawić ich Hersztów. Słyszemy wprawdzie te Bohatyrskie mowy, ale oraz widziemy, że nasi nowi *Scewolowie*, *Solonowie*, y *Minosy*, zaczynaią spuszczać na kwintę nosy.

Z *Arcy* wiadomość doszła, iż wiadomy *Danton* publicznie tam wyprzysiągł się Republikantskich swoich Sentymentów, y deklarował, iż został oszukanym; przytym zapraszał także swoich Wspołobywatelów, ażeby y oni teraz naśladowali Przykładu iego.

Z *Liworno d. 26. Paździer:* *Holenderska* Fregata *Jedność*, pod Kommendą Kapitana *van Peer*, w pięciu dniach z *Algieru* tu przybyła. Na tey Fregacie naydował się Konsul *Szwedzki* z całą swą Familią, gdyż *Dey Algierski Szwedom* Woynę wydał. Rzeczony *Dey* wezwawszy do siebie *Szwedzkiego* Konsula zapowiedział mu, ażeby w 5. dniach wyniosł się z *Algieru*; Okrętom zaś *Szwedzkim* 40. dni naznacza Frysztu dla załatwienia interessów. Jeżeli po upłynieniu tego terminu, Okręty te, przez Korsarzów *Algierskich* zostaną zachwycone, tedy za Prawne Zabory będą poczytane. *Dey Szwedzkiemu* Konsulowi żadney wprawdzie przyczyny nie dał, dla czego Woynę zapowiada *Szwecyi*, domyślaią się atoli, iż postępuie w tey mierze za zezwoleniem *Porty*, która nieiako mścić się chce nad *Szwecyą* za ów Pokóy z *Rossyą* bez wiadomości y przyłożenia się spólnego *Porty* zawarty. *Dey* także Konsulowi *Francuskiemu* deklarował, że ieżeli *Algierscy* Niewolnicy znayduiący się w *Genuy* w liczbie 40. (ktorzy tamże z zabranego przy *Francuskich* brzegach Statku *Korsarskiego* zostali zaprowadzeni) nie będą w pewnym czasie na wolność wypuszczeni, tedy on y *Francuzom* Woynę wyda.

Z Wiednia dnia 5. Listopada. U nas tu wielu teraz iest tego zdania, że we *Francyi*, ieszcze przed końcem zimy, nastąpi *Kontra-Rewolucya* y Woyna Domowa, na ktòrey Partya Królewska przemoże.

Uregulowanie granic y wrócenie nazad *Turkom* Zamków nad *Unną*, podobno do przyszłey wiosny zawieszono będzie; gdyż dla wielkich śniegów spadłych w owych okolicach, drogi są prawie do nieprzebycia; 'oprócz tego ieszcze okoliczności mimo spodziewania zaszłe z *Wenecyą* względem dyzlokacyi Znaków Granic, interes ten przeciągną.

ADDYTAMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY
DNIA 30. LISTOPADA ROKU 1791.

Z Warszawy dnia 30. *Listopada.* Reszta nowey *Konstytucyi* o *KOMMISSYI SKARBOWEY RZECZYPEY OBOYGA NARODOW.*

27mo. Gdy Kommissya dostrzeże iakąkolwiek choć naymnieyszą szkodę Skarbu przez Officyalistę uczynioną, ma natychmiast uwiadomić Poręcznika iego, czego gdyby nie uczyniła, albo naleziony, i dowiedziony Decess na raty podzieliła, y poczekała, albo przestępnego Officyalistę na mieyscu Funkcyi zostawiła, wtedy nie iuż Poręcznik, ale Kommissarze komplet na ówczas składaiący będą w odpowiedzi za szkodę Skarbu. Wolno będzie Poręcznikowi cofnąć daną za Officyalistą porękę, o czym ćwierć rokiem pierwey ostrzedz powinien Kommissyą przez Memoryał, póki zaś tego nie uczyni, w czasie y sposobie opisanym, póty do odpowiedzi z Poręki obowiązanym będzie, równie iak y za każdą przez Officyalistę szkodę uczynioną Skarbowi, w przeciągu ćwierci roku od daty podanego Kommisyi Memoryału.

28vo. Zaden Officyalista Funkcyi swoiey Skarbowey przedawać, ani ustępować nie może. Kommissyi zaś obowiązkiem będzie, podawać na każdym Seymie Ordynaryinym Deputacyi do Examinu iey czynów wyznaczoney, Regestr dobrze wysłużonych Officyalistów Skarbowych.

29no. Kommissya będzie mieć Rząd y Władzę zupełną nad Officyalistami Skarbowemi; będzie obowiązana przepisywać im Instrukcye; będzie mogła wyrokiem swoim oddalać ich *in Æconomicis*, y Sądzić kryminalnie w przestępstwach do iey Sądu należących, podług niższego opisu.

30mo. Milicya Skarbowa będzie pod zwierzchnim rządem Kommissyi, a pod szczególną Kommendą Prezyduiącego w Kommissyi.

31mo. Wszystkie obwieszczenia Kommissyi Skarbowey bydź powinny zaraz y bez opłaty oblatowane we wszystkich Aktach, ile razy tego Kommissya żądać będzie, tudzież z Ambon ogłaszane, y do drzwi Kościelnych przybiiane.

32do. Zadne Akta wzbraniane nie będą Kommissyi do wyszukiwania wszelkich Dokumentów tyczących się Interessów Skarbowych, od takowych zaś wypisów Skarb więcey płacić nie ma, iak po iednemu Złotemu od Arkusza.

VI. *Władza Sądowa Kommissyi.* —— *1mo.* Do Sądu Kommissyi Skarbowey należą sprawy następuiące: 1. O pokrzywdzenie y naruszenie *Skarbu* Rzeczypospolitey w dochodach publicznych pod Rząd y Dozor Kommissyi oddanych; tudzież o fałszowanie Assygnacyi Kommissyi do Kass Skarbowych. 2. O przestępstwa Officyalistów Skarbowych, tudzież o krzywdy przez Officyalistów, y nawzaiem Officyalistom przez kogożkolwiek bądź wyrządzone, a to iedynie z powodu ich Funkcyi y obowiązków *Skarbowych.* Wszelkie bowiem inne z Officyalistami sprawy, ich Funkcyi y obowiązków Skarbowych nie tyczące się, należeć maią do *Sądów* właściwych podług Prawa. 3. Sprawy handlowe między *Kraiowemi* y zagranicznemi Osobami, wynikłe iedynie z niedotrzymania Kontraktów handlowych. 4. O zgwałcenie beśpieczeństwa Juryzdykcyi Kommissyi, Osób Kommissarzów y Officyalistów *Skarbowych*, w mieyscach, gdzie

z Urzędu znaydować się będą. 5. W rodzaiach takowych spraw, gdzieby wyznaczenie Sądu Ziazdowego na Akta Inkwizycyi, Kalkulacyi lub Weryfikacyi było potrzebne, takowe Kommissya Skarbowa naznaczać będzie, a Urzędy Ziazdowe przeciw Prawu postępuiące, poprawiwszy ich czyny, po ukaranie do Sądu z Prawa należnego odeszle.

2do. Zadnych innych Spraw Kommissya sądzić nie będzie mogła, choćby się kto podawał dobrowolnie pod iey Sąd.

3tio Sprawy do Kommissyi należące przychodzić będą prosto do iey Sądu. Sąd zaś Kommissyi iest Sądem *Ultimæ Instantiæ*.

4to. Pomoc Woyskowa nigdy odmowiona bydź nie ma do Exekucyi Wyroków Kommissyi Skarbowey, tudzież y Not Iey Rekwizycyonalnych, ściągaiących się do Officyalistów Skarbowych.

5to. Co się zaś tycze Prowincyi Litewskiey, Sąd dla niey ustanowiony, zostawuiemy do osobnego opisu Prawa

VII. *Porządek Postępowania Kommissyi.* — *1mo.* Kommissya Skarbowa, zawsze ciągle y bez przerwy odbywać się będzie. Obrani Kommissarze zaczną Urzędowanie swoie naypoźniey w sześć dni po obraniu, a póki ci na Kommissyi nie zasiądą, Kommissarze kończący Funkcyą, pełnić będą bez przerwy obowiązki Prawem przepisane.

2do Kommissya miewać będzie codzień Sessye swoie, wyiąwszy Dni Swiąteczne, w których, gdyby nagła wypadła potrzeba, wtedy, za obwieszczeniem przez Prezyduiącego, Kommissarze na nadzwyczayną Sessyą ziechać się powinni.

3tio Przy zaczęciu każdey Sessyi przytomność Podskarbich y Kommissarzów, zapisana być ma; spoźnione zaś Podskarbich lub Kommissarzow na Sessyą przybycie, tak ma bydź zapisane, aby wiadomość została, y o czasie spoźnionego na Sessyą przybycia, i o przytomności Osób przy każdey decyzyi. Baczność na to całey Kommissyi, a szczególniey Prezyduiącemu, y trzymaiącemu Protokuł załecamy: W przypadku, gdyby się Komplet nie zebrał, przytomni Kommissarze podpisami własnemi, pilność swoię zaświadczą.

4to. Zaden Kommissarz oddalać się nie ma bez pozwolenia Kommissyi. W Protokule zapisany będzie czas pozwolony Kommissarzowi do oddalenia się. Kommissya strzedz będzie, żeby ieden przynaymniey Kommissarz nad komplet zawsze był w mieyscu Kommissyi przytomny tak, ażeby do każdey decyzyi Kommissyi komplet był zapewniony. Podskarbiego z kolei swoiey zasiadaiącego obowiązkiem będzie, na każdey Sessyi Kommissyi znaydować się. Wszystko to Kommissya w Ordynacyi szczególney dokładnie przepisać ma.

5to. Podskarbowie y Kommissarze odbierać będą przy końcu Kwartału czwartą część pensyi swoiey roczney, pensye nieprzytomnych Kommissarzów rozdzielać się maią na przytomnych, układ tego ma bydź zrobiony w Ordynacyi. Gdyby zaś który z Podskarbich nie był przytomny na Sessyach przez czas w Ordynacyi Kommissyi sobie przepisany, wtedy Pensya iego Ministrowska za ten czas w Skarbie zostawać będzie. Karze potrącenia pensyi podpadać nie maią Podskarbiowie y Kommissarze ci, którzyby z wyraźnego zlecenia Kommissyi w interessach Skarbu oddaleni byli, y ci, którzyby z przyczyny rzetelney choroby na Sessyach Kommissyi przytomnemi bydź nie mogli; rzetelność zaś choroby zaprzysięgą przed Kommissyą na pierwszey Sessyi. Gdyby który Kommissarz umarł, Pensya iego przez niego nie dosłużona w Skarbie Publicznym zostanie.

6to. Wszelkie decyzye y rezolucye Kommissyi, iednomyślnością, lub większością zdań, stanowione bydź maią. Rowność zdań, Prezyduiący rozwiąże. W Sądach, po głośnych zdaniach, sekretne kreski iść mogą, gdyby który Kommissarz ich żądał; w innych zaś wszystkich decyzyach y rezolucyach Kommissyi, sekretne kreski mieysca niemaią; ale każdy decyduiący zaraz, niewychodząc z Izby, y własną ręką zapisze w Sentencyonarzu rozpis, czyli zdanie swoie różne od większości zdań decyzyą stanowiących. Zadne iednak rozpisy niebędą mogły tamować skutku wszelkich decyzyi y rezolucyi, większością zdań w Kommissyi zapadłych.

7mo. Kommissya mieć będzie dwa Sentencyonarze, ieden Sądowy, drugi Ekonomiczny: w pierwszym każda decyzya Sądowa, w drugim wszystkie inne Rezolucye, y czyny Kommissyi zapisywane będą. Takowe Sentencyonarze maią być utrzymywane przez dwóch Kommissarzow, a wszyscy składaiący Kommissyą *cum voto decisivo* przytomni, podpisywać one będą na każdey Sessyi. Nie podpisuiący się w Sentencyonarzu, a przytomny, rozumiany być ma za zgadzaiącego się z zapadłą rezolucyą, y sam tylko rozpis podług wyższego Paragrafu uczyniony, zaświadczać będzie zdanie różne od większości.

(Reszta potym)